1846. Nº. 115.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 25 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 14 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 September.

Heden morgen ontviel aan deze stad een harer meest geachte en geliefde ingezetenen. Voor onze stadgenooten zouden wij, bij de algemeene belangstelling in zijnen toestand en het bekommerend aanzien dat sedert een paar dagen de ongesteldheid van den waardigen grijsaard nam, den naam niet eens behoeven te noemen, want het overlijden van Diderik van Leyden Gael, Ridder der orde van den Nederl. Leeuw, oud Lid van den Raad der Stad enz., is alhier naauwelijks aan eenig burger onbekend. Zijne werkzame weldadigheid heeft hem een onvergetelijke nagedachtenis gesticht in de harten van honderden die zijne hulp genoten. Op de onbekrompenste wijze gaf hij van zijn aanzienlijk vermogen aan behoeftigen en liefdadige inrigtingen; doch hierin, hoe prijselijk ook, lag geenszins zijne grootste verdiensten; van hetgene men overhoudt, van hetgene men zelf niet kan gebruiken aan anderen afstaan, moge van goedhartigheid getuigen en van eene weinige gehechtheid aan rijkdommen zoo als men zeldzaam ontmoet; maar dat die weldoener onzer stad tot in zijne laatste levensdagen zijne zoo ruime weldadigheid in al hare bijzonderheden regelde, om naar zijn beste weten met zijne gaven het meeste nut te stichten en zijne welwillende oogmerken te bereiken, dat hij zich daartoe een omslagtig beheer getroostte, dat hij veel ongezien en ongekend door anderen deed; dat verdient wel dubbelen lof en dankbare vermelding.

Wij meenden der nagedachtenis van den nederigen Christen die steeds van allen lof afkeerig was, deze hulde in welke voorzeker de gansche burgerij instemt, hier thans wel in het openbaar te mogen toebrengen bij zoo menigen traan, die er bij de mare van zijn overlijden, in het verborgene zal gestort zijn. Moge zijne, hem waardige Weduwe, nog vele jaren gespaard blijven, om zoo veel zij vermag, de behoeftigen haar door haren echtgenoot nagelaten met die Christelijke liefde en weldadigheid te gemoet te komen, welke ook haar steeds bezielde, en vooral de vermogenden onzer stad zijn gemis uit hunnen overvloed trachten te leenigen.

— Bij de Redactie is van een onbekende voor de Schoenmakers Weduwe ontvangen 2 Coupons à ƒ 1.23½ ƒ 2.47. Van Valkenburg ƒ 1.

's GRAVENHAGE, 23 September.

Volgens berigten uit Erdmannsdorf in Silezie, was Z. M. de Koning den 17den dezer aldaar aangekomen, om er eenige dagen met den Koning en de Koningin van Pruissen door te brengen.

— De Bibliothecaris der Koninklijke Bibliotheek heeft bekend gemaakt, dat van Vrijdag den 25sten dezer af, die inrigting op de gewone dagen en uren weder voor het publiek geopend zal zijn.

UTRECHT, 22 September.

In den avond van den 20sten dezer ontstond er brand in de bouwhoeve van A. van Schaaik bij IJsselstein, welke zoo spoedig toenam, dat een gedeelte van het woonhuis, de schuur, hoof- en graanberg, eenige schelven hooi, wagenschuur met wagen en chais en 2 varkens, eene prooi der vlammen werden. De gebouwen waren verzekerd.

— Te Beusichem en omliggende streken klaagt men over de vele muizen, welke het gras aeten en veel nadeel veroorzaken.

BREDA, 21 September.

Voor eenige dagen heeft er onder de gemeente Wouw nabij Bergen-op-Zoom, een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad, hetwelk vier menschenlevens kostte. Een orgelspeler, genaamd Stolberg, met zijne vrouw, haar zuigeling, en hun tweejarig dochtertje, die hier ter stede woonden en hun onderhoud verdienden met op de dorpskermissen het orgel te draaijen, hadden bij een landman nachtverblijf in zijne schuur verzocht, die hun dit uit medelijden toestond; des morgens de schuur openende om zijne gasten te wekken, vond hij de geheele hooimassa van verscheidene honderde ponden ter neder gestort, door het breken der tilbalken, met dat ongelukkig gevolg, dat de vier ongelukkigen onder het hooi zijn bedolven en alzoo eenen afgrijselijken dood moeten gehad hebben.

OOSTERHOUT, 22 September.

Sedert eenige dagen is men hier druk bezig met het inoogsten van de boekweit, die zoowel wat hoeveelheid als hoedanigheid betreft, de gewassen van vroegere jaren ver overtreft. Ook de aardappelen, waarvoor men eerst zoo beducht was, zijn goed geslaagd; en het opvoeren der prijzen moet men alleen aan speculatie-zucht toeschrijven. Op onderscheiden plaatsen heeft men 4 Ned. mudden van de roede ingeoogst.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

OOST-INDIE.

BALI, 14 Julij.

Uit een' Particulier schrijven van deze dagteekening, ontleenen wij het volgende berigt omtrent de expeditie aldaar:

Op den 28sten Junij openden de onzen voor het aanbreken van den dag een allerhevigst vuur op den vijand, die zich met twee bentings (tortjes) en eene blindéring aan de zeezijde, van zeer hooge en dikke wallen had versterkt. Het bleek naderhand dat die wallen met 60 stukjes geschut, van 6 tot 18 waren beplant, en zoo stevig dat ons vuur van kogels, schroot en granaten, van 10 en 30 ℔ er bijna geen schade op aanrigtten.

Met den dag landden ongeveer 2000 man en trokken achter de kampong om, doch vonden zulk eenen tegenstand dat men verscheidene malen moest wijken en den vijand voet voor voet verdringen. Alleen door de goregeldheid onzer troepen is het gelukt om 10 à 12000 vijanden die verschanst lagen te verjagen, en toen eenmaal de schrik er onder was, viel het ligt hen op de vlugt te drijven, zoo dat wij tegen den middag eene volkomene overwinning hadden behaald, latende de vijand alles achter. Kort daarop werd de kampong aan de vlammen prijs gegeven.

Den volgenden dag trokken wij naar Singaradja, den lusthof van den Radja, die spoedig werd ingenomen en afgebrand. De Radja vlugtte nu met de zijnen naar de bergen, van waar er nu en dan een terugkomt om vergiffenis te vragen. Den 10den Julij is de vrede gesloten.

SMYRNA.

De Engelsche brik Siren heeft vier zeeroovers-schepen, met eene gezamentlijke equipage van zestig man genomen. Hoewel dit berigt niet officieel is, hebben wij alle reden te gelooven, dat het zich zal bevestigen. De Siren bevond zich te Scio toen een schip van het zuiden komende, het berigt aanbragt, dat zeeroovers hetzelve in de omstreken van Stanchio aangehouden, en van alles wat het aan boord had, beroofd hadden. De bevelhebber van de Siren ging onmiddelijk met twee mannen van dat schip onder zeil, welke hem de plaats waar de zeeroovers zich ophielden, zouden aanwijzen, die werkelijk in een klein eiland nabij Stanchio verrast, gevangen en gebonden op de Siren gevoerd werden. Deze belangrijke vangst zal ongetwijfeld den archipel zuiveren.

TUNIS.

Verscheidene Fransche officieren die tot de verschillende diensten van het Fransche leger behooren, zijn thans bezig met het regelen der legermagt van den Bey. De zeekapitein Medoni heeft dezelfde betrekking voor het Tunische zeewezen aanvaard. Dr. Eggs van Straatsburg zal er de geneeskundige dienst regelen.

SPANJE.

MADRID, 15 September.

Beide de Wetgevende Kamers hebben reeds aan het dubbel huwelijk der Infante haar zegel gehecht. Den 15den heeft de Senaat aan H. M. het volgend adres van antwoord op de Koninklijke boodschap wegens de beide huwelijken aangeboden:

„Mevrouw! De Senaat nadert de trappen van den troon, bij de zoo gelukkige gelegenheid van het sluiten van het huwelijk Uwer Majesteit, met een waardig Spaansch Prins van Uwe eigene familie. Hij wenscht u te gelijker tijd geluk met het huwelijksverbond van Uwe Doorluchtige Zuster, de onmiddelijke troonserfgenaam, met een telg van eene andere Doorluchtige, met Spanje verbondene Koninklijke familie, met den zoon eener groote natie, die, na langdurige tegenspoeden te hebben doorgeworsteld, thans den bewonderenswaardigen voorspoed geniet, die steeds de vrucht is van staatsinstellingen, door welke de orde en de vrijheid onder de schaduw van naauwgezet opgevolgde, beschermende wetten aanwezig zijn. Moge de hemel, Mevrouw, die dubbele vereeniging met heilgoederen en geluk overstelpen; moge de Goddelijke Voorzienigheid die op eene zoo zigtbare wijze Uwe Majesteit, van hare wieg af, te midden van zoovele wisselvalligheden en heroeringen,

heeft bewaard en beschermd, hare gunsten uitstrekken tot de grootmoedige natie, wier lotsbeschikkingen u zijn toevertrouwd! Moge Spanje in het nieuwe tijdperk van vrede en verzoening, dat het bestuur Uwer Majesteit, bij de kennisgeving van dit heugelijk nieuws, den senaat aankondigt, der wereld het schouwspel vertoonen van eene rijke en welvarende natie! Moge Uwe Majesteit in den schoot van hare familie, door eene talrijke nakomelingschap aangegroeid, even gelukkig zijn, als groot en grootmoedig gedurende eene langdurige regering, opdat eenmaal die regering te regt in onze vaderlandsche geschiedenis hoogel k geroemd worde!"

De Koningin heeft in haar antwoord den Senaat voor de geuitte wenschen bedankt, en betuigd, dat zij bij het beramen der beide huwelijken niet enkel haar huiselijk geluk maar ook het welzijn en den voorspoed der Natie heeft geraadpleegd.

In eene zitting der Kamer van Afgevaardigden van den 16den, is het volgende ontworpen adres van antwoord voorgelezen:

"Mevrouw! Het congres der Afgevaardigden heeft met den diepsten eerbied de mededeeling aangehoord, die Uwer Majesteit door tusschenkomst harer Ministers wel aan hetzelve heeft willen rigten, en volgens welke Uwe Majesteit besloten heeft, om met haren doorluchtigen neef, Don Francisco d'Assisi Maria de Bourbon, een huwelijk aan te gaan. Het congres wenscht Uwe Majesteit geluk, dat zij, te gelijk met het verzekeren van haar eigen geluk, dit op zulk eene merkwaardige wijze heeft weten overeen te brengen met het welzijn en den voorspoed der natie, welker lotsbestemming de Voorzienigheid haar heeft toevertrouwd. Het congres verheugt zich niet minder van te vernemen, dat Uwe Majesteit wel hare koninklijke goedkeuring aan het ontworpen huwelijk van H. K. H. de Infante Donna Maria Luisa Fernanda de Bourbon, doorluchtige zuster Uwer Majesteit en thans onmiddelijke erfgenaame der kroon, met Z. K. H. den Prins Antoine Marie Philippe Louis van Orleans, Hertog van Montpensier, heeft willen geven.

"Het congres, hetwelk bij elke gelegenheid de onbuigzaamste bewijzen van zijne liefde voor den troon en van zijne gehechtheid aan de vertegenwoordigende instellingen gegeven heeft, kan niet nalaten met Uwe Majesteit de wijze schikking van een dubbel huwelijk toe te juichen, hetwelk aan de wenschen van het Spaansche volk, dat zoo groot belang heeft bij het huiselijk geluk van Uwe Majesteit en hare doorluchtige zuster, voldoet, en dat te gelijker tijd de constitutionnele monarchie bevestigt. Het congres, Mevrouw, vol iverig deelende in de troostrijke verwachtingen, die het grootmoedig hart Uwer Majesteit koestert, vertrouwt, dat met de hulp des Almagtigen, door den vasten wil Uwer Majesteit, door de pogingen der regering en met medewerking der Cortes, het nieuwe, door Uwe Majesteit aangekondigde tijdperk van vrede en geluk te duurzaam zal zijn, naar mate de ondelwerping aan de wetten onvoorwaardelijker, de vergetelheid der vroegere oneenigheden volkomener en de eensgezindheid van alle Spanjaarden opregter zal wezen."

Te Parijs werd op den 21sten September door middel van den telegraaph berigt, dat dit adres der afgevaardigden den 18den door die kamer met 158 tegen één stem is aangenomen.

— Te Barcelona heeft men veel zachtigheid voor het huwelijk der Infante geopenbaard, doch tevens blijkt het gerucht dat een bende van omstreeks 100 Carlisten, door 4 Priesters aangevoerd, zich in den omtrek van Seo d'Urgell vertoond heeft en eenige dorpen in opstand heeft trachten te brengen.

ITALIE.

ROME, 10 September.

Men verwachtte alhier de Heeren Achterfeld en Braun, Professoren in de R. K. theologie te Bonn, om van den Paus de herroeping te verzoeken van de veroordeeling over de leer van Hermes uitgesproken.

— De Romeinsche Grooten hebben eene zeventlooze leening, gedurende 3 jaren, van 4 millioen scudi aangeboden, om spoorwegen te maken. Na verloop van dien termijn, zou het geld of teruggetaald of in een fonds van 3½ pCt. verwisseld worden. Men acht zulke hulpmiddelen noodig, daar de finantiën onder het vorig bestuur zoo zeer zijn achteruit geraakt.

— Verder meldt men nog, dat sedert de Paus aan het bestuur is gekomen, er geene moorden in de stad hadden plaats gehad, welke er anders zoo menigvuldig werden gepleegd.

— Van de grenzen wordt onder dagteekening van den 14den gemeld, dat te Jesi het volk de woning, waarin de vorige Paus Gregorius XVI eenmaal overnachtte, bestormd en het borstbeeld van dien Paus met een touw om den hals door de straten gesleept heeft.

ZWITSERLAND.

BERN, 16 September.

In den nacht van den 15den op den 16den dezer is te Bachsfeld het logement de Kroon, als ook het daartegenover staande huis van den Generaal Voirol, tot aan den grond toe afgebrand. Toen omstreeks middernacht de brand in het logement ontdekt werd, sloeg de vlam bereids uit eene kamer der tweede verdieping naar buiten en verbreidde zich met zulk eene snelheid door geheel het huis, dat oogenblikkelijk alle deuren en trappen door haar aangegrepen waren. Aan bergen van goederen was niet meer te denken. Van degenen, die in het logement den nachtrust hielden, waren slechts weinige zoo gelukkig, langs den gewonen weg uit het huis te geraken; de meesten verkozen hunne redding door een sprong uit het vensten te nemen en verbijzelden daardoor dikwijls de ledematen of vonden daarbij den dood. Onder degenen die in de vlammen of door hunnen val het leven verloren hebben, zijn vier Straatsburgers en een ingezetene van Thun. Dertien anderen, meest Engelschen, zijn zeer zwaar gekwetst.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 18 September.

Gisteren heeft de opening van den spoorweg van hier naar Bruck aan de Leitha plaats gehad. Deze weg is wel niet lang, maar echter van groot gewigt, daar dezelve Oostenrijk met Hongarye verbindt. Bruck toch ligt slechts 3 uren van Wieselburg, de Korenschuur van Oostenrijk en 2 uren van Presburg.

— Men meldt uit Pesth, dat de graanprijzen aldaar sedert eenige dagen eene belangrijke daling hebben ondergaan. Er waren ruim 80 schepen met granen onder weg, wier aankomst de prijzen nog meer drukken zou.

— Berigten uit Gallicie van 11 September melden, dat daar nog steeds groote onrust heerscht, en alleen de gewapende magt verdere uitbarstingen tegen houdt. De troepen bestaan grootendeels uit Duitschers en Italianen. De Regering, die van den opstand der boeren tegen de edellieden veel nut getrokken heeft, weigert hun tegenwoordig alle verdere opheffing van heerendiensten. De boeren ontwaren, dat, ofschoon zij van heeren veranderd zijn, hun toestand dezelfde gebleven is, en het blijkt thans duidelijk, dat hun verdelgings-oorlog tegen de edellieden niet zoo zeer het gevolg was van hunne gehechtheid aan de Regering, als wel eene wraakoefening tegen hunne onderdrukkers. Maar zij weten zeer wel dat de Regering door hunne hulp van een gevaarlijken vijand is bevrijd geworden, en achten zich dus geregtigd om eene belooning daarvoor te eischen wanneer zij niet vrijwillig gegeven wordt. Wat men in Weenen toegestaan heeft, de vermindering der vroondagen van zes op vijf, heeft hen niet te vreden gesteld; de Poolsche boeren willen in het geheel geen heerendiensten meer doen, en vrij eigendom bezitten, zoo als hunne landgenooten in Pruissisch Polen.

De Oostenrijksche Regering, die de meeste onbeheerde landgoederen aanvaard heeft en de regten der landheeren uitoefent, scheen in den aanvang niet ongeneigd om aan hunne wenschen toe te geven, maar naarmate het gevaar van den opstand minder werd, veranderde zij van denkwijze. Zelfs werd aan de overgebleven goedbezitters, die vrijwillig van hunne heerlijke regten afstand wilden doen, geboden om aan dit vornemen geen gevolg te geven, en de vorderingen der landlieden van de hand te wijzen. Men weet tot welke gewelddadigheden dit eerst nu onlangs weder geleid heeft, en hoe het bloedvergieten op nieuw begonnen is. De nieuwe Stedehouder, Graaf Stadian, een man van eenen ijzeren wil, zal voor de krachtigste maatregelen niet terugdeinzen. Bij de opgewondenheid der boeren is het ligt mogelijk, dat zij het uiterste wagen, en daar zij de krachten der Regering kennen, schijnen zij een algemeenen opstand te zullen beproeven. Dat de Regering de bovenhand behouden zal, kan wel niet twijfelachtig zijn; maar niet zonder dat er op nieuw stroomen bloeds vergoten worden.

De toestand van Gallicie is zeer treurig. Alle verkeer staat stil, het crediet is algemeen geschokt, de bevolking aanzienlijk afgenomen, de welvaart verdwenen, en de waarde der goederen, vooral in het Tarnower district, tot op een vierde verminderd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 19 September.

De aanvraag van den Nederlandschen Gezant, om de inspectie van het Luxemburgsche Contingent in de omstreken van Breda, Maastricht of 's Gravenhage te doen plaats hebben, wordt thans door de Bondsvergadering te Frankfort behandeld en zal waarschijnlijk naar den zin van het Haagsche kabinet worden beslist.

WURTEMBERG.

STUTTGART, 20 September.

De Regering heeft, bij eene verordening van 14 September, de in het begin dezes jaars uitgevaardigde verordening, waarbij de tolvrije invoer van granen en peulvruchten wordt toegestaan, voortdurend van kracht verklaard, en tevens het buitenlandsch meel en fabricaten uit granen en peulvruchten voorloopig tot 1 Mei 1847 van de inkomende regten vrijgesteld.

BADEN.

20 September.

De Tweede Kamer der Staten-Vergadering, waarvan de sluiting op den 17den dezer heeft plaats gehad, heeft den 16den hare laatste openbare zitting gehouden, waarin de Voorzitter, de Heer Mittermaier, zijne betrekking nedergelegd en van zijne medeleden afscheid genomen heeft. In zijne afscheidsrede kwamen onder anderen de volgende zinsneden voor:

"Wanneer ik nu van hetgeen op dezen Landdag tot stand gebragt is spreek, en vraag, welke vruchten wij dan wel mede naar huis brengen, dan zie ik menigeen het hoofd schudden of medelijdend glimlagchen, wanneer ik van zulke vruchten begin te spreken. Ik weet wel, dat het noot aan ongeduldigen ontbreekt, die vergeten dat zoo in de stoffelijke als in de zedelijke wereld, volgens eene onwrikbare natuurwet, elke vrucht slechts op een bepaalden tijd rijp wordt, en om rijp te worden eene zekere ontwikkeling noodig heeft. Ik weet, dat zulke ongeduldigen, die het den boom verwijten dat hij niet te gelijker tijd bloesems en vruchten draagt, die dat, wat hun als ideaal voor den geest zweeft, snel en als dan een tooverslag als gerijpte vrucht wenschen te zien, ontevreden zijn en den Landdag laken zullen, wanneer bij zijn einde geen rijpe vruchten vertoond kunnen worden die hij heeft voortgebragt. Maar ik ben steeds ontzeud de werking der Staten-Vergaderingen van een ander begrip geweest. Mij dunkt, de Landdagen staan met elkander in een innig verband en vormen te zamen een geheel. De eene

Landdag hecht zijne werkzaamheden aan hetgeen op den vorigen geschied is; hij vervolgt het begonnene en bereidt op zijne beurt weder voor, wat op een volgenden voortgezet zal worden. Wat in het jaar 1846 als wensch, als voorstel, als vordering van deze Kamer is uitgegaan, is een zaad, dat wij uitstrooijen, dat ontkiemen, bloeijen en op zijn tijd vruchten dragen zal.

»In deze zaal is thans onze taak afgeloopen, doch volbragt is zij daarom naar mijn inzien nog niet; zij begint veeleer in een anderen grooteren kring. Ik heb een verheven denkbeeld van de pligten des Afgevaardigden. De volksvertegenwoordiger, die door het vertrouwen zijner medeburgers geroepen is om hunne regten alhier te verdedigen en over hun welzijn met de Regering te raadplegen, schijnt mij toe ook geroepen te zijn, om, wanneer deze zaal ons niet meer vereenigt, op zijne medeburgers door woorden en daden invloed uit te oefenen, en door zijn voorbeeld te toonen, dat men de moedigste verdediger van regt en vooruitgang, de warmste voorvechter van waarheid en vrijheid — en toch een getrouw burger zijn kan, die zich verheugt wanneer hij zijne Regering ondersteunen en haar kracht bijzetten kan. Voortdurend moeten wij werkzaam blijven door onze woorden en ons voorbeeld, en onzen medeburgers toonen dat men wel zijn regt met alle wettige middelen verdedigen, maar bovenal den eerbied voor de wet, voor hare majesteit, en voor het gezag dergenen die geroepen zijn om haar te handhaven, levendig in zich moet dragen. Gehoorzaamheid, edele constitutionele gehoorzaamheid aan de wet te leeren, is onze pligt."

FRANKFORT.

19 September.

Men ziet verlang een bondsbesluit te gemoet, welks inhoud geschikt zal zijn Duitschland gerust te stellen ten opzigte van de Deensche quaestie. De aanspraken des Konings van Denemarken zullen, zegt men, op de gebruikelijke diplomatieke wijze als ongegrond verklaard worden. Van den anderen kant schijnt Christiaan VIII vast besloten te hebben, zijn plan met eene ijzeren volharding door te zetten.

— Heden liep hier ter beurze het gerucht, dat de nieuwe Oostenrijksche leening, van welke sedert eenigen tijd sprake is, eene 5 pCts. leening zal zijn en tegen 104 pCt. zal gegund worden.

— Behalve den voorraad graan, dien wij uit de Nederl. havens verwachten, zijn te Antwerpen ook nog 20,000 vaten Amerikaansch meel, het vat van 196 ℔, voor rekening der stad gekocht.

IERLAND.

NEWRY, 19 September.

Men heeft in de laatste dagen opgemerkt, dat sommige half verdorde aardappelenstengels, nieuwe krachtige, frissche, groene uitspruitsels vertoonden. Een der pollen uit den grond gehaald zijnde, zag men een zeker aantal jonge knollen, die het aanzien hadden van een tweede gewas aan dat gedeelte, hetwelk onder den grond zat.

In sommige gedeelten van het kerspel Engin, in dat van Kinross en in andere districten vertoonen de bladeren van den populier en andere boomen, dezelfde verschijnselen van de ziekte, die men aan den stengel der aardappelplanten heeft ontdekt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 September.

Bij Koninklijke bevelschriften van den 10den dezer zijn aan het ministerie van oorlog buitengewone crediten van nagenoeg 17½ millioen fr. verleend, waarvan de regeling in de volgende zitting der Kamers zal worden voorgedragen. Zij zijn het gevolg eensdeels van den hoogen prijs der levensmiddelen en van het beestenvoeder in Frankrijk, anderdeels van onvoorziene uitgaven in Algerië.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 September.

In navolging van Frankrijk begint men thans ook hier te lande pogingen te doen tot het vestigen van vereenigingen voor het doen bovendrijven van het beginsel van vrijheid van handel. Den 24sten dezer zou alhier het eerste nommer in het licht verschijnen van een aan het prediken van dit beginsel gewijd dagblad, *le libre Echange* geheeten. De bekende Heer Charles de Brouckere behoort onder de stichters van dat blad.

— In de Namensche gemeente Audencië is den 17den dezer in eene fabriek een jongeling, Philip Henrion, op eene verschrikkelijke wijze om het leven gekomen. Hij sprak tegen een zijner makkers, zich buigende over een getand rad van de stoommachine, en naauwelijks had deze laatste omgezien, of hij bespeurde eene vertraging in de machine. Zich dadelijk omkeerende, zag hij Henrion tusschen de raderen gemaeld verdwijnen. De ongelukkige is het hoofd van het ligchaam gerukt, de armen en beenen uit de gewrichten geschokt en de ribben verbrijzeld.

GEERAARDSBERGEN, 17 September.

Gisteren is hier een ongeluk gebeurd, hetwelk een groot getal menschen in levensgevaar stelde. Omb 1 ure namiddag brandde men eene sterke ontploffing, die in een gedeelte der stad een hevige schok veroorzaakte. Het was het springen van de ketel van een stoomwerktuig van 12 paardenkracht, in de papiermolen van de Heeren Gebroeders Fontaine, op de vest aan de poort van Ilessen. Het werktuig is geheel vernield, en het gebouw waar het zich in bevond, is slechts een puinhoop. Vier werklieden zijn gekwetst, waarvan twee zeer gevaarlijk. Men schrijft dit ongeluk toe aan de te groote persing die men aan de ketel gegeven had.

STADS BERIGTEN.

NOTIFICATIE.

Oproeping der Verlofgangers voor de Nationale Militie tot het bijwonen der Inspectie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, roepen bij deze op, ingevolge eene aanschrijving van den Heer Staatsraad Gouverneur der Provincie Zuid-Holland, *alle* Verlofgangers van de Nationale Militie, welke van hunne korpsen zijn teruggekomen en mitsdien ook de zoodanigen, die bereids met het korps hebben afgerekend, en zij die in het Voorjaar van 1847 staan gepasporteerd te worden, om te compareren *op de plaats van het Gasthuis aan de Aalmarkt*, ten einde, ingevolge art. 10 der Wet van den 28sten November 1818, door den Heer Kolonel Militie-Commissaris te worden geïnspecteerd, behoorlijk in tenue gekleed en voorzien van alle medegenomen equipementstukken, lenavens hunne zakboekjes en recus der verlofpassen, en zulks op *Dingsdag den 6den October aanstaande, des morgens ten 10 ure.*

En gezien Burgemeester en Wethouders voornemd wijders bij deze kennis, dat, bijaldien zich hinnen deze Stad ook Verlofgangers mogten bevinden, tot andere Gemeenten of Districten behoorende, deze almede gehouden zijn ter voorschreven plaatse en tijd te compareren; — met vermaning aan alle Verlofgangers van de Nationale Militie, om naauwkeurig aan deze oproeping te voldoen, en te zorgen dat hunne kleeding en equipementstukken in goeden staat worden voorgesteld, als zullende de zoodanigen, welke dezelve mogten hebben verwaarloosd, het aan zich behben te wijten, dat zij voor zekeren tijd onder de wapenen worden opgeroepen, terwijl aan diegenen, welke zonder wettige en door Burgemeester en Wethouders aangenomen redenen, van de Inspectie mogten wegblijven, door den Heer Militie-Commissaris een arrest van *twee* tot *zes* dagen, in de naastbij gelegen militaire provoost, zal worden opgelegd. Zullende de attesten wegens ziekte, door Geneesheeren of Heelmeesters aan Verlofgangers afgegeven, uithoofde van welke zij belet mogten worden de Inspectie bij te wonen, ter Secretarie moeten worden ingeleverd, uiterlijk op *Maandag den 5den October bevorens, nóór een ure des middags*, terwijl andere wettige redenen van verschooning door de Verlofgangers mede op dien dag, 's *morgens ten 11 ure*, aan HH. Burgemeester en Wethouders zullen moeten worden voorgedragen, ten einde over dezelve te kunnen oordeelen; stellende en door den Heer Kolonel Militie-Commissaris aan niemand vrijstelling worden verleend.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij HH. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 21sten September 1846.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad Leyden, geven bij deze kennis aan de Ingezetenen dezer Stad, dat, krachtens de bepalingen, vastgesteld bij Zr. Ms. Besluit, van den 24sten Decembre 1829, n°. 123, omtrent de vervulling der buitengewone vacaturen in de Stedelijke Kies-Kollegiën, in de vergadering van den Ed. Agtb. Raad op heden gehouden, bij stemopneming gebleken is, dat door de Stemgeregtigde Ingezetenen, ter vervulling der *twee* tusschentijds gekomen zijnde *buitengewone vacatures*, bij meerderheid van stemmen, zijn verkozen de Heeren:

JOHANNES BENJAMIN DE MOEN, en

Mr. PIETER CLAUDIUS HUBRECHT.

Welke die functie tot aan den 30sten September 1854, zullen waarnemen.

Aldus gedaan en gearresteerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 23sten September 1846.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen is ontvangen het Kohier voor de Belasting op de Patenten, dienst 1846 en 1847, van de Wijken V en VI, welke op den 22sten dezer maand is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU,

Leyden, 24 September 1846.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

ACADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 24sten September de Heer A. van Gennep, van Rotterdam, op de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie *de Variolae Vaccinae, Pseudovariolae Scrofulisque*.

Dienzelfden dag de Heer C. H. van Vollenhoven, van Rotterdam, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie *de Gangraena Pulmonum*.

Den 24sten September de Heer J. C. van Eeten, van Gorinchem, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie *de Cartilagine*.

Getrouwd: H. N. BOSMAN,
Wedr. van A. M. BOMMEZIJN,
met
J. W. LA BRET,
Wedr. van J. BROEKMAN.

LEYDEN,
24 September 1846.

Heden bevielen voorspoedig door Gods goedheid van een welgeschapen DOCHTER, Vrouwe CHRISTINA ELIZABETH VAN DER BEECH VAN HEEMSTEDE, Geboren ROELANTS.

LEYDEN, 22 September 1846.

Ons dierbaar jongste Kind CATHARINA ELIZE POUWINA overleed heden in den ouderdom van even 14 maanden.

LEYDEN, J. M. VAN GENT JBz.
22 September 1846. C. L. MOLTZER.

Eenige Kennisgeving.

Na eene langdurige ongesteldheid, en zeer spoedig toegenomen verval van krachten, ontsliep heden, zacht en kalm, mijne geliefde Echtgenoot HELENA ELISABETH ENSCHEDÉ.

's GRAVENHAGE, 17 September 1846. Mr. P. BUYSKES.

De Schuldeischers in den Faillieten Boedel van HANNES MICHEL, *Spekslager te Leyden*, die hunne Schuldvorderingen nog niet hebben laten Verifieren, worden opgeroepen om de Vergadering bij te wonen, die ter tweede Verificatie zal worden gehouden *op Woensdag den 7den October eerstkomende*, des voormiddags ten 11 ure, ter Vergaderzaal der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, door den *Curator* in dit Faillissement.

C. A. LUZAC.

Koffijhuis de Beurs van Amsterdam.

De Ondergeteekende is voornemens met zijn zoo gunstig bekend Gezelschap te geven: een **SOIRÉE MUSICALE**, in het Koffijhuis *de Beurs van Amsterdam*, op aanstaanden Zondag den 27sten dezer. *Aanvang ten 8 ure.*

Leyden, 24 September 1846. J. LINK, *Chef van de Blauwejassen.*

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, zijn van meening, met bewilliging van den Ed. Achtb. Raad, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar te bestedenden:

1°. *Eenige* VERANDERINGEN *aan de Schoolocalen van het Stedelijk Gymnasium.*

2°. *Het* VERWEN *van deze Localen.*

3°. *Het* BOUWEN *van een Schoolkoepel op den grond van de voormalige Vrouwekapel.*

4°. *Het* UITDIEPEN *van een gedeelte van de Slagelgracht tusschen de Heeren- en Mare Poorten.*

5°. *Eenige* TIMMER- en METSELWERKEN *aan, bij en tusschen het Poppegaais- en Eglevark.*

6°. *Eenige* VERBOUWINGEN *aan de Huizen in de West-Volmarensteeg.*

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Stad, *op Maandag den 28 September* 1846, des middags ten 12 ure.

Zullende de Bestekken van heden af dagelijks (uitgezonderd de Zondag) ter Rekenkamer dezer Stad ter lezing liggen, van 's voormiddags ten 10 tot 's namiddags ten 2 ure, alsmede bij den Stads-Architect van 's voormiddags ten 10 tot 's namiddags ten 4 ure, zullende door dat gemelde der verlangde ophelderingen en aanwijzingen worden gegeven.

TE KOOP:

een zeer fraai modern opstaand **PIANO** *à la renaissance*, van een der beste fabrijken uit *Parijs*, benevens een fraai **HUIS-ORGEL**, met sprekend front. Te bevragen bij H. W. DE BRUYN Nieuwen Rijn te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 10den October 1846, des Avonds ten 6 ure, bij Opbod en Afslag, van: Drie HUIZEN EN ERVEN, met twee SCHUREN, wordende in een derzelve door J. DE KORT, de *Timmermans-Affaire* uitgeoefend, staande en gelegen aan den Hoogen Rijndijk onder *Hazerswoude*, bij het Kadaster bekend onder Sectie B. N°. 918, groot eene roede en 96 ellen, n°. 917, groot eene roede en n°. 919, groot eene roede en 20 ellen; kunnende dagelijks worden bezigtigd. — Alsmede een HUIS EN ERF, staande en gelegen te *Leyden* aan de Zuidzijde van de Oude Vest, omtrent de Bakkersteeg, Wijk VI, n°. 575.

En nog op Zaturdag den 10den October 1846, bij Opbod, en op Zaturdag den 17den October 1846, beide des Avonds ten 6 ure, bij Afslag, van: Een HUIS EN ERF, waarin de *Broodbakkers-Affaire* met veel succes wordt uitgeoefend, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Oostzijde van de Oosterlingeplaats of Garenmarkt, aan den hoek der Raamsteeg, Wijk II, n°. 265, en een PAKHUIS aan de Zuidzijde der Raamsteeg, Wijk II, n°. 267. — Kunnende worden bezigtigd des Vrijdags van iedere week, des voormiddags van 10 tot 1 ure.

Zijnde inmiddels nadere Informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WIJNSTROOM, te *Leyden*.

H. W. HAZENBERG & COMP., Boekhandelaren te *Leyden*, zullen op Maandag den 28sten September en volgende dagen Verkoopen:

BIBLIOTHECAE WEYERSIANAE PARS,

bevattende eene keurige Verzameling, zoowel van de nieuwste Werken tot het vak der *Oostersche Letteren* behoorende, als ook tot de *Godgeleerdheid*, *Oud- en Nieuwe Geschiedenis*, *Wijsbegeerte en fraaie Letteren*, waarvan de Catalogus alom is verzonden, en verder te bekomen te *Amsterdam* bij de HH. J. RIJNK, *Deventer* M. BALLOT, *Franeker* TH. YPMA, *Groningen* W. VAN BOEKEREN, *'s Hage* J. L. C. JACOB, *Utrecht* J. G. TERVEEN & ZOON.

Van bovengemelden worden uitgegeven:

KAART van de in *Nederland*, *België* en een gedeelte der aangrenzende Landen gevonden Romeinsche, Germaansche of Gallische Oudheden, benevens de Romeinsche en andere Oude Wegen enz., begonnen door Wijlen den Hoogleeraar C. J. C. REUVENS, voortgezet en uitgegeven door Dr. C. LEEMANS, *Directeur van het Museum van Oudheden*, en Dr. L. F. J. JANSSEN, *Conservator bij hetzelfde Museum*; 6 bladen met alphabetische naamlijst, in 8°., 100 bladz. . . . . *f* 7.50.

De Moeder-Godinnen, eene Oudheidkundige Mythologische Verhandeling, door Mr. J. DE WAL, gr. 8°. met 2 pl. in Linnen band . . . . . *f* 4.50.

Keur van Paarlen, verzameld bij J. J. VONDEL, door J. M. SCHRANT, met Opheldering en, gr. 8°. . . . . *f* 3.60.

Lucifer, Treurspel, door J. V. D. VONDEL, 12°. . . . . - 0.50.

Achilles, Treurspel, door B. HUYDECOPER, 12°. . . . . 0.50.

DE NIEUWE LEESINRIGTING VAN COURANTEN

en de daarbij voorloopig opgenomene periodieke schriften zal met primo October aanstaande in werking treden, en worden hierop nog Inteekeningen aangenomen.

VOORHANDEN ZIJN WEDER:

Aanteekenboekjes best papier, het dozijn 50 Cts. — Album der nieuwste Brei-, Haak- en Knooppatronen. — Haakboekjes. — Erasmus lof der zotheid. — Bloemlezing uit de werken van Vader Cats. — Vader Cats in miniatuur. — Martin l'enfant trouvé par Sue. — Nieuw Spel- en leesboekje van Prinsen, à 5 Cts. — Nieritz Volks-Kalender, 1847, 90 Cts. — Echo der beste duitsche schrijvers, 26 deelen *f* 13; per deel 60 Cts. — Elke pligt en troosting der Vrouw, naar de 20ste uitgaaf uit het Engelsch. — 213 Gebeden, 214 uitgezochte Predikatien, nieuwe uitgaaf, 90 Cts. — En bovendien voortdurend minzaamst aan.

De *Boekhandel*, hier *Leeginrigting* op de *Boekhandel* van A. P. W. BROER VAN DIJK, Oude Vest Wijk No. 818.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 23 SEPTEMBER.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld. 2½ pCt.	59⅝	59⅞	59⅝
Dito dito . . . . . 3 »	72	72⅛	72
Dito dito . . . . . 4 »	94⅛	94⅜	94⅜
O. L. Loening . . . . . 4 »	94⅛		
Amortisatie Syndicaat. . . . . 4½ »			
Dito dito . . . . . 3½ »	89½	89⅝	
Handel-Maatschappij . . . . . 4½ »	173⅝	173⅞	173½
Haarlemmermeer . . . . . 6 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . . . . 4½ »			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.			
BELGIE, Certificaten . . . . . 4½ »			
Dito Dito . . . . . 2½ »			
Dito. bij ROTHSCHILD . . . . . 2½ »			
SPANJE, Leen. bij Aulain van 85 en 5 »	19⅝	20	
Dito bij dito, onbep. stukken. . 5 »	19⅛	19⅞	
Dito Binnenl. à 6 m. . . . . 3 »	32⅛	33	32½
Coupons Ardoins. . . . . »	19½	19⅝	
PORTUGAL, te Londen . . . . . 3 »	44⅜	44⅝	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	106⅝	106⅞	
Dito dito 1828 en 1829 . . . . 5 »	105⅝		
Cert. bij dito 1831 en 1833 . . . 5 »	96⅝		
Dito bij HOPE . . . . . 4 »	90		
Dito bij STIEGLITZ & C°. . . . . 4 »	89		
Certificaten te Hamburg. . . . . 5 »	102		
Inschrijving in Assign. . . . . 6 »			
Certificaten van dito . . . . . 6 »	70⅛		
POLEN, Certificaten . . . . . 4 »			
Dito Aandeelen met Loting . . . . . fl. 300 *f*			
Dito dito . . . . . » 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R. . . . . » »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank. 5 5 pCt.	107⅛	107½	
Idem . . . . . » 4 »			
Oblig. Metalliek . . . . . 5 »			
Idem . . . . . » 2½ »	58⅛		
Aandeelen 28 Mei 1834 . . . . . *f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839 . . . . . *f* 250 *f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw. à 5 pCt.			
BRAZILIE, ... 89			
AMERIKA, bestemd tot den overmaker 6de Jaarsmarkt en de buitengewone			
Dito de Sultana van Madura 5 en Saamsmap- en door den Regent van			
Dito Bankactiën . . . . . » 5 »			
MEXICO . . . . . » 5 »	25⅞		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. GERLACH JANSZ.